

Justitiedepartementet

Yttrande över Slutbetänkandet ändrade regler i medborgarskapslagen (SOU 2021:54)

Ju2021/02593

Jönköpings kommun har av Justitiedepartementet beretts tillfälle att senast 2021-11-04 yttra sig över ovan rubricerade slutbetänkande och lämnar härmed följande synpunkter.

Jönköpings kommun ställer sig positiv till skärpta regler för att motverka ofrivilliga avsägelse av det svenska medborgarskapet, särskilt när det handlar om barn och unga. Jönköpings kommun är dock tveksam till den uttryckliga 12-årsgräns för samtycke som föreslås, eftersom det innebär en risk att rättigheterna för yngre barn inte kommer att tillvaratas i samma utsträckning som för de äldre barnen. När enskilda handläggare och personal ska bedöma barnets ålder och mognad finns en risk att barns rätt att höras, enligt artikel 3 och 12 i barnkonventionen, inte tillgodoses. Risken ökar om handläggningen skulle präglas av hög arbetsbelastning och bristande kunskaper om barnkonventionen. En liknande risk ligger i förslaget att inte kräva samtycke från barn med funktionsnedsättning eller sjukdom. Ett barn, oavsett funktionsförmåga, har rätt att höras i alla ärenden som berör barnet enligt artikel 12 i barnkonventionen liksom även enligt konventionen för personer med funktionsnedsättning. Det är myndighetens uppgift att hitta förutsättningar för att inhämta barnets åsikt, exempelvis med samtalshjälpmiddel, tolk, pedagogisk personal eller liknande. Barn med funktionsnedsättning befinner sig i en särskilt utsatt situation och löper – enligt forskning och statistik – högre risk att utsättas för hedersrelaterat våld, bortgifte eller liknande i ung ålder just på grund av funktionsnedsättningen.

När små barn befrias från sitt svenska medborgarskap kan det innebära att de försätts i en utsatt situation samtidigt som kommunen saknar förutsättningar att agera. Barn kan föras ut ur landet, utsättas för tvång eller våld. Det kan även innebära att barnet över huvud taget inte kommer i kontakt med förskola/skola eller får sitt behov av vård och omsorg tillgodosett.

I betänkandet återfinns konsekvensanalyser med avseende på jämställdhet och integration med bedömningen att förslagen påverkar dessa områden. Däremot finns i betänkandet inte någon barnkonsekvensanalys av utredningsförslagen.

Enligt Jönköpings kommuns uppfattning bör utredningen därför kompletteras med en konsekvensanalys rörande barnets rättigheter.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Ann-Marie Nilsson
Kommunstyrelsens ordförande

Johan Fritz
Stadsdirektör